

Gerief- en hakhoutbos

Foto: Kleine harsbij
© Petra Fleurbaaij

De kleine harsbij is een kleine bij die zeldzaam is. Nesten, die ze zelf metselen van hars of plantenvezels hangend aan een steen of tak, worden zelden waargenomen.

Samen met wat er onder groeit, bieden gerief- en hakhoutbosjes voor bijen en hommels voedsel, beschutting en nestmogelijkheden.

Voor een beschrijving van dit element, zie ook [De Landschapswijzer](#).

MEER VOEDSEL

Landschapselement versterken door omvormen of beheer:

- Om de lokale kruiden en planten te laten ontplooiën is bij-vriendelijk maaibeleid (zie bijlage 'Maaibeleid') noodzakelijk. Lokale en kenmerkende plantensoorten kunnen dan spontaan terugkeren.
- Versterk kenmerkende ondergroei van dit landschapselement zoals gewone engelwortel en echte valeriana. Dit zijn voedselrijke planten voor bijen.
- De kenmerkende boomsoorten voor dit landschapselement zoals de els, zomereik en populier worden wel bevlogen, maar dit zijn geen ideale boom omdat het stuifmeel weinig eiwit bevat aangezien de bomen windbestuivers zijn. Wilgen zijn daarentegen wel zeer belangrijke voedsel leveranciers voor bijen. Deze bomen geven vooral in het voorjaar voedsel waardoor ze onmisbaar zijn voor vroege voorjaarsbijen.
- Bij het onderhouden van de verschillende planten is gefaseerd maaien zeer belangrijk, want dan blijft er altijd een ongemaaid stuk over dat als voedsel dient voor de bijen. De gekapte of gemaaide stukken leveren bovendien zon en warme plekken op, die de wilde bijen nodig hebben om te vliegen.
- Bij het beheer van bestaande gerief- en hakhoutbosjes kun je je richten op het vergroten van de variatie in de structuur: meer licht op de bodem leidt tot een rijkere begroeiing van struiken en kruiden.

Landschapselement versterken door aanplant:

- Om het voedselaanbod te versterken kan er, naast juist maaibeleid, ook voor gekozen worden om rondom een rijke ondergroei/rand in te zaaien. Denk er wel aan dat de planten en kruiden streekeigen moeten zijn en bij het landschap horen.
- Je kunt bloeiende inheemse, streekeigen soorten bomen en struiken planten zoals de zoete kers, gele kornoelje, Spaanse aak, veldesdoorn, meidoorn, gewone vogelkers, wilde peer, zwarte bes, lijsterbes, linde, liguster en kraakwilg. In het najaar is sporkehout een goede voedselbron. Het is echter niet noodzakelijk om direct aan te planten. Juist maaibeleid resulteert ook in het spontaan terugkomen van streekeigen soorten. Eerst het resultaat van het maaien afwachten, wordt aangeraden.
- Voor meer informatie zie 'Waardevolle planten'.

MEER NESTGELEGENHEID

- Verschraal de grond: dit helpt bodemnestelaars.
- Probeer waar mogelijk het dode en/of gesnoeië hout (boomstammen, kluiten, stengels) te laten liggen, dit zijn ideale plekken voor zowel de ondergrondse als de bovengrondse nestelaars. Het hout moet door de zon beschenen worden (minimaal 6 uur per dag).
- Laat dode bomen staan. Deze kunnen gebruikt worden als nestgelegenheid.
- Het beheer van dit element wordt eens per 10 tot 15 jaar gedaan. Gefaseerd beheren is beter, aangezien het volledige plantaanbod dan niet weggehaald wordt. Eventueel kan een aantal bomen blijven staan als overstaander. De gekapte stuk levert zon en warme plekken op, die de wilde bijen nodig hebben om te vliegen en te nestelen.
- Voor meer informatie zie 'Nestgelegenheid'.